

Rahkasammalbiomassan korjuu ja nostopaikan uudistuminen

Tutkija, MMT, dos. Niko Silvan
Metsäntutkimuslaitos, Länsi-Suomen alueyksikkö
Parkanon toimipiste

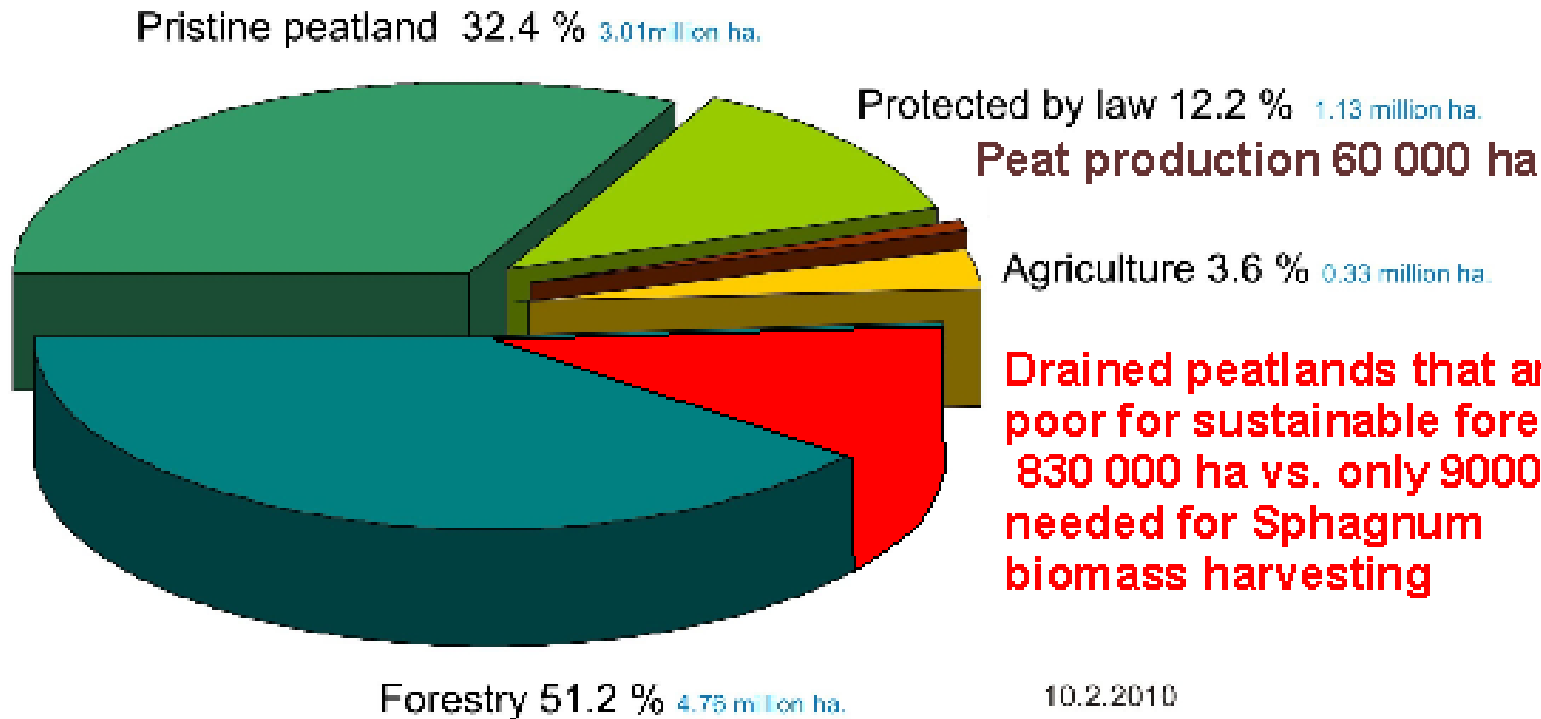
Miksi käyttää rahkasammalbiomassaa kasvualustoiksi kasvuturpeen sijasta?

- Tarve vähentää kasvuturvetuotannon ympäristövaikutuksia
- Laadukkaan kasvuturpeen riittävyys tulevaisuudessa? Ojitetut suot ongelmallisia, suostrategia tulee vaikeuttamaan saatavuutta
- Rahkasammalbiomassan nopea uusiutuvuus (n. 30 vuotta), vertaa kasvuturve 3000 vuotta)
- Kasvuturvetuotannon vesistö- ja ilmastovaikutuksia voidaan pienentää käyttämällä uusiutuvaa rahkasammalbiomassaa kasvualustamateriaalina
- Rahkasammalen korjuualueiden tarve Suomen tarpeisiin n. 300 ha vuodessa, 30 vuoden kiertoajalla n. 9000 ha. Vienti (=nykytaso) mukaan lukien määrät noin kaksinkertaiset, eli 30 vuodessa yhteensä n. 18000 ha kunnes aloitettaisiin uudestaan.

Mistä rakkasammalta voi korjata?

LAND USE OF PEATLANDS IN FINLAND

Peatlands in total 9.29 million ha.

**Drained peatlands that are too nutrient poor for sustainable forestry:
830 000 ha vs. only 9000 ha
needed for Sphagnum
biomass harvesting**

10.2.2010

Source: Metsätilast. 2009 (VMI 10)
Kaakinen & Salminen 2008
TTL (02/2010)
MTT (11/2009)

**Kitumaan
metsäojitetut suot,
suo- ja
turvemaastrategian
luonnontilaisuus-
luokat 3 ja 4**

Rahkasammalten peittävyys ja lajisto olennaisia

**Miten rahkasammalta voi korjata
kestävästi varmistuen uudistuminen?**

Punainen viiva osoittaa maksimikorjuusyvyyden n. 25 cm, jossa eläviä hankasilmuja vielä varmuudella esiintyy

Talvikorjuussa lohkaistu n. 25 cm paksuinen ”tiili” – ei koskettu turvekerrokseen

**Rahkasammalten korjuu on selvästi
helpointa ja edullisinta tehdä talvella
— vaikka kyllä korjuu teknisesti
kesälläkin onnistuu**

Käsinkorjuulla laadukasta rahkaa – mutta hitaasti!

Jatkoviritelmiä –rahkasammalten koneellista kesäkorjuuta

Ja sitten vain
kipataan rahka
suoraan
”mankeliin”...

...ja paalataan valmiiksi paketeiksi

Talvella pärjätään normaaililla konekalustolla— pintarahka on korjattu n. 25 cm syvyydeltä

Sitten jäiset pintarahkakimpaleet nostetaan traktorin kyytiin ja viedään kuivumaan

Entä sitten kun rahka on nostettu?

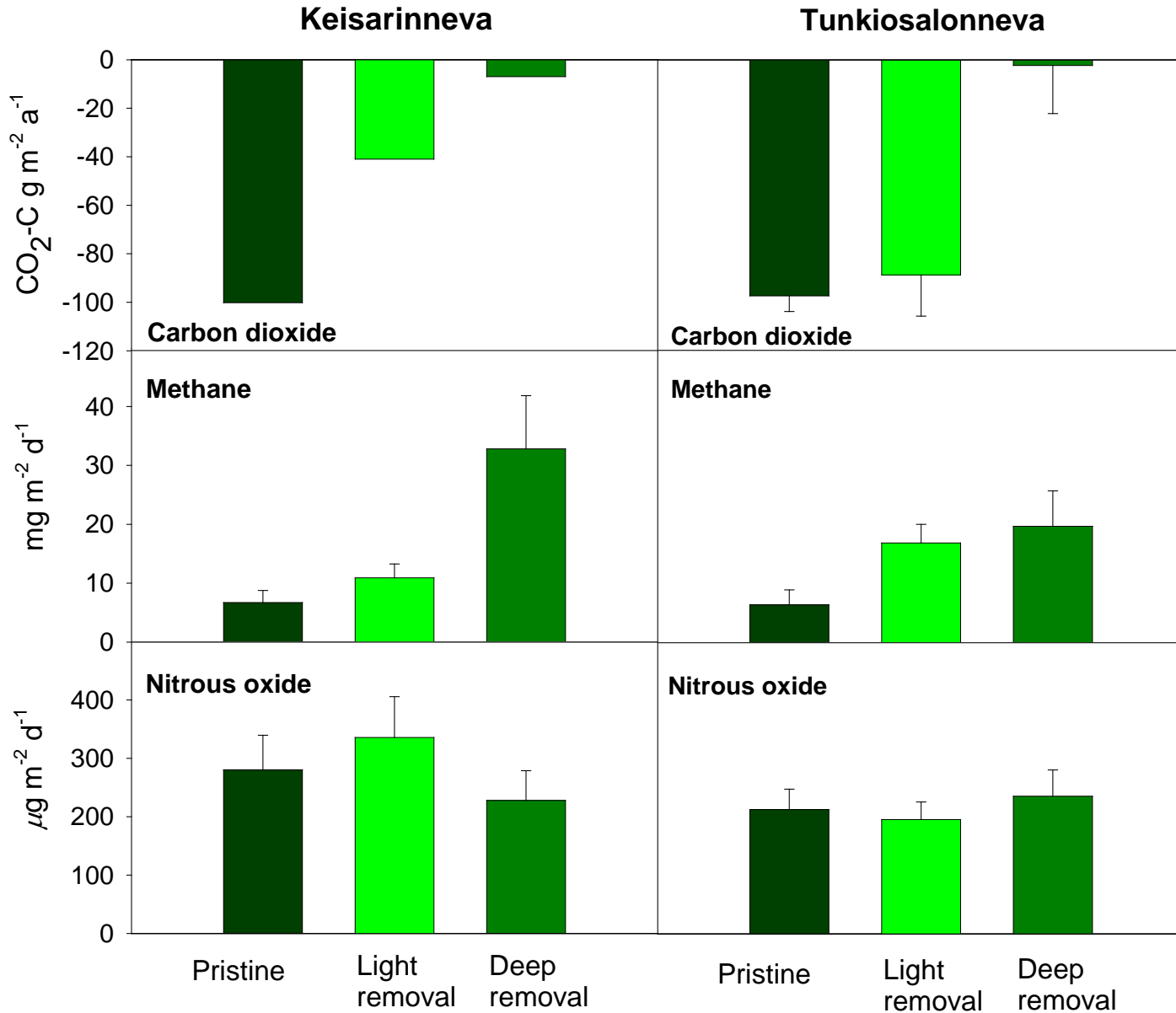
Uudistuvatko rahkasammalet ?

Uudiskasvu käynnistyy nopeasti jo ensimmäisenä vuonna korjuun jälkeen

Alustavia tuloksia, kolmas vuosi korjuun jälkeen, Keisarinneva, Kihniö ja Tunkiosalonneva, Karvia

- Parhaimmilla kohdilla jo n. 30000 uutta rahkasammalten kärkisilmua m^{-2} =täystiheä kasvusto
- Kasvihuonekaasujen dynamiikka alkaa toipua luonnontilaista muistuttavaksi
- Ei tilastollisesti merkitseviä vesistövaikutuksia
- Korjuussyvyydellä on kuitenkin suuri merkitys rahkasammalten uudiskasvun ja koko suoekosysteemin toipumisen kannalta

KHK-taseet 3 vuotta korjuun jälkeen

Vedenlaatutunnukset Tunkiosalonnevalla ensimmäisenä ja toisena vuonna korjuun jälkeen

Laatutunnus	Ylä	Ala
Kiintoaines, mg l ⁻¹	3.0	3.2
DOC, mg l ⁻¹	5.2	5.2
N _{tot} , µg l ⁻¹	540	545
NH ₄ ⁺ , µg l ⁻¹	72	68
NO ₃ ⁻ , µg l ⁻¹	18	13
P _{tot} , µg l ⁻¹	14	16
PO ₄ ³⁻ , µg l ⁻¹	3	3

Laatutunnus	Kuormitus
Kiintoaines, kg y ⁻¹ ha ⁻¹	1.0
DOC, kg y ⁻¹ ha ⁻¹	0.0
N _{tot} , g y ⁻¹ ha ⁻¹	25.0
NH ₄ ⁺ , g y ⁻¹ ha ⁻¹	-20.0
NO ₃ ⁻ , g y ⁻¹ ha ⁻¹	-25.0
P _{tot} , g y ⁻¹ ha ⁻¹	10.0
PO ₄ ³⁻ , g y ⁻¹ ha ⁻¹	0.0

Palloneva, kevät 2012 talvikorjuun jälkeen...

... jäljellä on hyvin
matalaa kuljua
muistuttavaa
nostopintaa

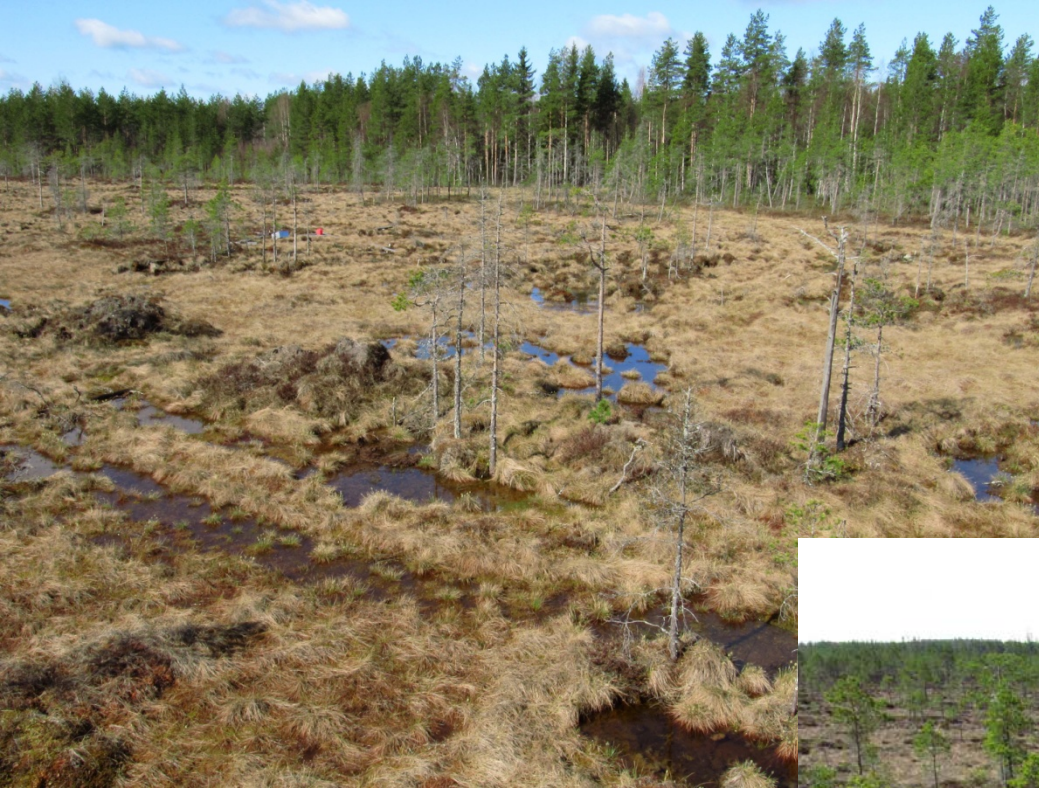

Tällöin uudiskasvu on nopeaa jo ensimmäisenä kasvukautena korjuun jälkeen

Jos korjuusvyvyys on liian suuri, uudistuminen hidastuu ja kasvilajisto muuttuu olennaisesti

**Tunkiosalonneva
korjattu 2009,
kuvattu keväällä
2012: korjuualueen
kaukomaisema...**

**...ei enää paljoa eroa
korjaamattomasta
kolme vuotta korjuun
jälkeen...**

...ei lähimaisema...

...eikä edes mikromaisema juuri eroa alkuperäisestä!

METLA

Keisarinneva, korjattu 2006 (ylävasen), kuusi vuotta korjuun jälkeen 2012 ”kuljumaista” korjuupintaa on paikoin yhä nähtävissä (alaoikea), mutta paikoin nostopintaa ei enää erota luonnollisesta (yläoikea)

**Piilisuo, kuivikepehkoa korjattu viimeksi 1974,
kuvattu 2009: 35 vuotta korjuun jälkeen mätästävät
rahkasammalet vallitsevat jo entistä korjuupintaa**

Johtopäätökset:

Monivuotisten seurantatulostemme mukaan voimme pitää rahkasammalbiomassaa aidosti uusiutuvana kasvihuonekasvualustojen raaka-aineena

Kasvualustojen tuotto rahkasammalbiomassasta rinnastuu kiertoaikansa ja uusiutuvuutensa puolesta lähinnä kestävään metsätalouteen

Kiitos!